

УДК [342.4:342.77]

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2025-49-308>

*О. А. Попрошаєва, к.ю.н., доцент кафедри державного будівництва та місцевого самоврядування
Національний юридичний університет імені
Ярослава Мудрого
ORCID ID : 0000-0002-3910-964X*

*К. С. Рудницька, студентка 2 курсу, 8 групи, факультет прокуратури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0009-0001-4400-6020*

КОНСТИТУЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНІВ У КРАЇНАХ АЗІЇ

***Анотація.** У статті здійснено комплексне дослідження правового регулювання надзвичайного стану в країнах Азії, зокрема в Індії, В'єтнамі, Південній Кореї та Японії. Проаналізовано конституційні засади введення надзвичайного стану, механізми його реалізації, особливості обмеження прав і свобод громадян, а також баланс між забезпеченням національної безпеки та дотриманням демократичних принципів.*

***Ключові слова:** конституційне регулювання, надзвичайний стан, конституції країн Азії, аналіз практик різних країн Азії.*

Актуальність тематики. Конституційне регулювання надзвичайних станів є однією з ключових гарантій стабільності

правопорядку та функціонування державної влади у кризових умовах. Надзвичайний стан, як правовий режим, передбачає тимчасове обмеження конституційних прав та свобод громадян, а також розширення дискреційних повноважень державних органів з метою забезпечення національної безпеки та правопорядку. Разом з тим, питання правової природи цього інституту, меж конституційного регулювання, співвідношення національних та міжнародних правових стандартів, а також проблеми забезпечення принципу верховенства права в умовах надзвичайного стану залишаються дискусійними у сучасній юридичній науці. У країнах Азії механізми запровадження та здійснення надзвичайного стану суттєво відрізняються залежно від правової традиції, політичного устрою, ступеня демократичності інститутів влади. З одного боку, можна спостерігати збереження жорстко централізованих моделей (наприклад, у Китаї, В'єтнамі, Саудівській Аравії), де надзвичайний стан використовується як засіб консолідації державної влади, а з іншого – демократичні правові підходи (наприклад, у Японії, Індії, Південній Кореї), що обмежують повноваження виконавчої влади через судовий контроль та парламентський нагляд. З огляду на це, виникає необхідність комплексного аналізу конституційного регулювання надзвичайних станів у країнах Азії для виявлення загальних тенденцій, проблем правозастосування.

Метою статті є аналіз конституційних механізмів регулювання надзвичайних станів у країнах Азії крізь призму верховенства права, дотримання прав людини та забезпечення балансу між публічними інтересами і конституційними свободами. Зокрема, дослідження спрямоване на виявлення особливостей правового статусу державних органів під час надзвичайного стану.

Аналіз використаних джерел. Дослідження конституційного регулювання надзвичайних станів у юридичній науці здебільшого здійснюється зарубіжними правниками. Важливий внесок у розробку теоретичних засад цієї проблематики зробили такі науковці, як Ramraj V., який заклав основи концепції надзвичайного стану в рамках теорії суверенітету, та Arun K, який досліджував питання правової обґрунтованості надзвичайних за-

ходів і межі дискреції виконавчої влади [5]. У працях Шанкара С. розглядається досвід Індії у запровадженні надзвичайного стану [12, с.105], а в дослідженнях Даса Б. Ч. проводиться порівняльний аналіз конституційних положень про надзвичайний стан в Індії [3, с.234]. Додатково, Мюллер С. пропонує неороманську модель надзвичайного стану, яка охоплює правові та політичні аспекти застосування надзвичайних заходів [10, с.289]. У контексті В'єтнаму Дат Б. Т. [4, с.80] досліджує, як законодавче регулювання надзвичайних станів корелює з обмеженням конституційних прав. У свою чергу, Фенвік М. [6, с.341] аналізує межі конституціоналізму при застосуванні надзвичайних заходів у Японії. Таким чином, сучасна наукова література демонструє багатовекторний підхід до питання надзвичайних станів, досліджуючи їхню правову природу, конституційні обмеження та політичні наслідки у різних країнах світу. Разом з тим, окремі аспекти запровадження та правового регулювання надзвичайних станів розглядалися й українськими науковцями. Зокрема, Протасенко К. [11, с.114] проаналізував основні нормативно-правові акти, що регулюють запровадження надзвичайного стану в Україні. Також значний внесок у дослідження порядку і підстав введення правового режиму надзвичайного стану здійснили Ковалів М. В., Рутар А. І. та Павлишин Ю. В. [7, с.188], які у своїй спільній статті розглянули питання законодавчого врегулювання та практичної реалізації надзвичайних повноважень в Україні.

Виклад основного матеріалу. Термін «надзвичайний стан» має два основних значення. По-перше, це раптова або несподівана ситуація, що вимагає негайних заходів реагування (emergency), критична ситуація (crisis), необхідність екстрених дій (exigency). По-друге, це особливий державно-правовий режим, що запроваджується у разі виникнення загрозливих обставин [5]. Державно-правове регулювання надзвичайного стану відіграє важливу роль у забезпеченні національної безпеки в країнах Азії, оскільки дозволяє державним органам оперативно реагувати на кризові ситуації, що загрожують громадському порядку, економічній стабільності та конституційному ладу. Уведенню надзвичайного стану передують виникнення певних обставин, що ста-

новлять загрозу для держави або суспільства. У західній правовій доктрині питання підстав для його введення досліджували німецькі науковці А. Хаманн і Х. Фольц. Вони виокремили ключові умови для запровадження цього режиму. Зокрема, А. Хаманн виділив такі підстави: 1) збройний напад на країну; 2) масові заворушення, спрямовані на підрив конституційного ладу; 3) загрози громадській безпеці; 4) значні страйки у критично важливих галузях економіки;

5) дестабілізація діяльності державних установ та підприємств, що забезпечують життєдіяльність населення; 6) серйозні економічні кризи.

Водночас Х. Фольц наголошував на інших аспектах, зокрема: 1) зовнішня загроза з боку іноземних держав, у тому числі можливість військового вторгнення або діяльність агентів впливу; 2) внутрішні заворушення та спроби державного перевороту; 3) порушення функціонування органів влади, що може бути викликане внутрішніми політичними кризами; 4) страйки державних службовців; 5) податкові протести; 6) серйозні економічні та фінансові труднощі [1, с.134].

Порівняльно-правовий аналіз національних правових систем азійських країн демонструє значну варіативність у регулюванні режимів надзвичайного стану. Наприклад, в Індії, Індонезії, Йорданії, Пакистані, Південній Кореї, Таїланді та Філіппінах застосовується концепція власне надзвичайного стану, який запроваджується у випадках серйозної загрози для національної безпеки. У В'єтнамі та Пакистані діє режим воєнного стану, що активується у разі зовнішньої агресії або внутрішніх збройних конфліктів. У Китаї та Бангладеш використовують категорію «стану суспільної небезпеки», що передбачає широкі повноваження для органів влади у разі масових заворушень або стихійних лих. Дослідження конституцій 36 країн, проведене під егідою ООН, дозволило визначити сім основних груп обставин, за яких може бути запроваджений надзвичайний стан, що є актуальними й для держав Азії [10, с.156]: зовнішня загроза, включаючи міжнародні конфлікти, війни, загрозу вторгнення; внутрішні збройні конфлікти, повстання або заколоти; загроза громадському порядку; загроза конституційному ладу; стихійні

лиха; економічні кризи; порушення функціонування критично важливих галузей економіки та державних установ.

Таким чином, правове регулювання надзвичайного стану в країнах Азії відображає необхідність швидкого реагування на внутрішні та зовнішні загрози, враховуючи політичні, соціальні та економічні особливості кожної країни. Особливого значення набуває порівняльне вивчення моделей конституційного регулювання надзвичайного стану у різних країнах, зокрема Індії та В'єтнамі, Південній Кореї, Японії.

Надзвичайний стан в Індії регулюється положеннями Конституції, а не законодавчими актами чи виконавчими наказами. Так, відповідно до розділу XVIII Конституції Індії передбачено три типи надзвичайних станів: національний, штатний та фінансовий. На центральному рівні Конституція Індії забезпечує поділ влади між виконавчою (очолюваною Президентом), законодавчою (Парламент) і судовою (Верховний суд Індії) гілками [12, с.205].

Відповідно до статті 352 Конституції Індії, Президент наділений повноваженнями оголосити національний надзвичайний стан за наявності «серйозної надзвичайної ситуації, яка загрожує безпеці Індії або будь-якої її частини, внаслідок війни, зовнішньої агресії або збройного повстання». У разі оголошення такого стану, адміністративні та законодавчі функції штатів виконуються відповідно виконавчою владою Союзу та Парламентом Союзу. Під час війни або зовнішньої агресії Президент може призупинити дію статті 19 Конституції, що забезпечує основні свободи, включаючи свободу слова і вираження поглядів. Крім того, право звернення до суду щодо порушення основних прав, за винятком статей 20 і 21, також може бути призупинено [3, с.241].

Процедура оголошення надзвичайного стану передбачає суворі механізми контролю. Зокрема, Президент може видати прокламацію лише після отримання письмових інструкцій від Кабінету Міністрів. Прокламація потребує затвердження або ратифікації з боку законодавчого органу протягом одного місяця. Надалі, обидві палати Парламенту повинні підтверджувати продовження надзвичайного стану кожні шість місяців. Отже,

виконавча влада залишається обмеженою завдяки контролю Парламенту ex post.

Другий тип надзвичайного стану, передбачений статтею 356 Конституції Індії, дозволяє Президенту оголосити штатний надзвичайний стан (президентське правління) у разі неспроможності уряду штату діяти згідно з Конституцією. У такому випадку Президент перебирає на себе всі або частину функцій уряду штату, а законодавчі повноваження переходять до Парламенту. Прокламація автоматично втрачає чинність через два місяці, якщо не буде затверджена Парламентом, а подальше продовження можливе лише кожні шість місяців і не більше одного року без наявності загрози національній безпеці.

Третій тип надзвичайного стану стосується фінансової ситуації і передбачений статтею 360 Конституції Індії. Президент може оголосити фінансовий надзвичайний стан у разі загрози фінансовій стабільності або кредиту Індії [12, с.205]. В такому випадку виконавча влада Союзу отримує повноваження надавати розпорядження штатам щодо забезпечення фінансової дисципліни, включаючи можливість зменшення заробітної плати державних службовців, зокрема суддів. Гарантії у цьому випадку аналогічні тим, що передбачені для штатного надзвичайного стану.

Оголошення надзвичайного стану у В'єтнамі включає два етапи: етап прийняття рішення та етап оголошення. Згідно з Конституцією В'єтнаму, повноваження прийняття рішення належить Національним Зборам або Постійному комітету Національних Зборів, тоді як оголошення здійснює Президент. Положення, що регулюють надзвичайний стан, визначаються як Конституцією й законами, так і підзаконними нормативними документами, зокрема Постановою про надзвичайні ситуації 2000 року та Декретом 71/2002 [13, с.33].

В'єтнамська модель конституційного регулювання надзвичайного стану також закріплена в Конституції. Водночас, В'єтнам не використовує принцип розподілу влад і систему стримувань і противаг, що відрізняє його від інших держав. Відсутність незалежного законодавчого органу унеможлиблю парламентський контроль за реалізацією встановленого надзвичай-

ного стану. Крім того, конституційний перегляд також відсутній, оскільки соціалістична правова традиція В'єтнаму розглядає законодавство як вираження волі народу, що виходить за межі судового контролю.

Згідно зі статтею 88(5) Конституції В'єтнаму 2013 року, Президент має повноваження проголошувати або скасовувати надзвичайний стан у випадках, коли Постійний комітет Національних Зборів не може зібратися. У В'єтнамі відсутні часові обмеження щодо тривалості надзвичайного стану, що створює ризики зловживання владою. Відсутність механізмів конституційного перегляду означає, що акти, ухвалені в період надзвичайного стану, не підлягають судовому оскарженню, що потенційно створює загрозу правам людини [9, с.142].

Конституція Республіки Корея (Південна Корея) встановлює правові механізми регулювання надзвичайних станів, забезпечуючи баланс між захистом державної безпеки та гарантуванням основних прав громадян. Основні положення щодо оголошення та реалізації надзвичайних станів викладені у розділах Конституції, які визначають повноваження Президента, Парламенту та судових органів у таких ситуаціях.

У Південній Кореї Конституція передбачає кілька типів надзвичайних станів, включаючи військовий, надзвичайний (економічний або політичний) та фінансовий. Кожен з них має чітко визначену правову процедуру оголошення та встановлює особливі режими державного управління. Згідно зі статтею 77 Конституції, Президент має право оголосити військовий надзвичайний стан у разі збройного нападу, загрози війни чи серйозної загрози національній безпеці. Прокламація такого стану повинна бути затверджена Національними зборами (Парламентом) протягом 30 днів з моменту оголошення. У разі незатвердження, надзвичайний стан автоматично припиняється. Під час військового надзвичайного стану уряд отримує розширені повноваження, зокрема можливість обмеження деяких прав і свобод, необхідних для захисту держави. Стаття 76 Конституції передбачає можливість оголошення надзвичайного стану у разі серйозної економічної кризи, стихійного лиха або інших надзвичайних ситуацій, що можуть загрожувати стабільності дер-

жави. Президент має право видавати декрети, що мають силу закону, для забезпечення належного управління ситуацією. Такі декрети повинні бути представлені для затвердження Парламентом [9, с.167]. Парламент має право скасувати або змінити ці декрети, забезпечуючи *ex post* контроль над діяльністю виконавчої влади. Конституція також передбачає можливість оголошення фінансового надзвичайного стану у разі загрози стабільності державної фінансової системи. У такому випадку уряд може запроваджувати спеціальні фінансові заходи, включаючи контроль над бюджетними витратами, фінансовими потоками та валютним курсом.

Конституція Республіки Корея встановлює чіткі правові механізми регулювання надзвичайних станів, спрямовані на забезпечення балансу між потребою в ефективному управлінні кризовими ситуаціями та запобіганням зловживанням владою. Відповідно до конституційних положень, оголошення надзвичайного стану є прерогативою Президента, однак його здійснення супроводжується низкою конституційних обмежень та процедурних гарантій. Парламентський контроль є одним із ключових інструментів забезпечення законності під час надзвичайного стану. Всі прокламації про запровадження надзвичайного стану та пов'язані з ними нормативні акти підлягають обов'язковій ратифікації Національними зборами. Парламент має повноваження скасовувати або змінювати дію урядових актів, виданих у період надзвичайного стану, що забезпечує демократичний нагляд за виконавчою владою. Важливим елементом є також тимчасовість дії надзвичайного стану: Конституція передбачає обмеження його тривалості та встановлює вимогу періодичного підтвердження доцільності його продовження. Це запобігає можливості безстрокового зловживання надзвичайними повноваженнями. Судовий контроль є ще одним важливим механізмом забезпечення верховенства права в умовах надзвичайного стану. Конституційний суд Республіки Корея уповноважений здійснювати перевірку законності як самої прокламації надзвичайного стану, так і урядових актів, що обмежують права та свободи громадян. Судовий розгляд у таких справах спрямований на забезпечення відповідності

державних рішень конституційним принципам та запобігання порушенням основоположних прав людини. Особливе значення в умовах надзвичайного стану має забезпечення гарантій прав людини. Конституція Республіки Корея встановлює, що навіть під час надзвичайного стану не можуть бути обмежені базові права, такі як право на життя, заборона катувань, право на справедливий судовий розгляд та право на захист у суді. Ці положення мають імперативний характер і є невід'ємною частиною конституційного порядку. Таким чином, навіть в умовах кризи, держава зобов'язана дотримуватися фундаментальних прав і свобод людини, що забезпечує збереження демократичних принципів та правопорядку.

Узагальнюючи, конституційне регулювання надзвичайних станів у Республіці Корея характеризується наявністю ефективних запобіжників проти зловживань владою, забезпеченням парламентського та судового контролю, а також гарантіями дотримання базових прав людини. Така система сприяє збереженню демократичних стандартів навіть в умовах надзвичайної ситуації, забезпечуючи законність, верховенство права та захист прав громадян.

Конституційне регулювання надзвичайних станів у Південній Кореї демонструє високий рівень правової культури та забезпечення демократичних стандартів. Встановлені процедури спрямовані на запобігання зловживанням владою та гарантування захисту основних прав людини. Система контролю, яка включає парламентський нагляд, судовий контроль і обмеження у часі, забезпечує баланс між необхідністю захисту держави та дотриманням принципів правової держави.

Конституційне регулювання надзвичайних станів у Японії має специфічні особливості, що відображають історичний контекст та прагнення держави до обмеження концентрації владних повноважень. Конституція Японії, ухвалена у 1947 році, не містить розгорнутого розділу про надзвичайні стани, що зумовлено прагненням уникнути авторитаризму, який мав місце в історії держави до Другої світової війни.

Відповідно до статті 41 Конституції Японії, Парламент є «найвищим органом державної влади та єдиним законодавчим

органом» [8, с.12]. Це положення визначає, що будь-які дії виконавчої влади під час надзвичайного стану повинні ґрунтуватися на законах, прийнятих парламентом. Конституція не надає виконавчій владі прямого повноваження оголошувати надзвичайний стан, однак діє низка спеціальних законів, що регулюють порядок реагування на надзвичайні ситуації, зокрема Закон про основи цивільного захисту, Закон про протидію стихійним лихам та Закон про особливі заходи щодо реагування на загрози національній безпеці. Відповідно до зазначених законодавчих актів, Уряд Японії має повноваження вживати спеціальні заходи у випадках, коли існує загроза життю громадян, економічній стабільності або територіальній цілісності держави. Такі заходи можуть включати евакуацію населення, обмеження пересування, розподіл ресурсів та інші адміністративні дії. Однак усі такі дії мають бути здійснені у суворій відповідності до законодавчих процедур і підлягають парламентському контролю. Законодавство також передбачає необхідність затвердження відповідних заходів Національним парламентом. У разі, якщо парламент не може зібратися для затвердження заходів, Кабінет міністрів може прийняти тимчасові рішення, які підлягають затвердженню парламентом на найближчій сесії. Таким чином, забезпечується принцип верховенства парламенту і недопущення узурпації влади виконавчими органами. Окрему роль у системі контролю за владними повноваженнями відіграє судова влада. Конституційний суд Японії має право здійснювати судовий контроль за діями виконавчої влади, перевіряючи їх на відповідність Конституції та законам. Зокрема, суд може скасувати акти, що суперечать основним правам громадян або виходять за межі встановлених законом повноважень. Гарантії захисту прав людини мають ключове значення у правовому регулюванні надзвичайних станів. Конституція Японії гарантує недоторканність основних прав, таких як право на життя, свободу і недоторканність особи, право на справедливий судовий розгляд. Навіть під час надзвичайних ситуацій ці права не можуть бути обмежені, за винятком випадків, прямо передбачених законом і лише у межах, необхідних для забезпечення громадської безпеки.

Висновки. Аналіз конституційного регулювання надзвичайних станів у країнах Азії, зокрема в Індії, В'єтнамі, Південній Кореї та Японії, слід відзначити наявність суттєвих відмінностей, обумовлених специфікою їхніх політичних систем, історичного розвитку та правових традицій. Індійська модель вирізняється високим рівнем нормативної деталізації процедур оголошення та продовження надзвичайного стану, що супроводжується жорстким парламентським і судовим контролем. Конституція Індії встановлює чіткі обмеження щодо термінів дії надзвичайного стану та передбачає низку гарантій для забезпечення захисту основних прав і свобод, що сприяє запобіганню зловживанням владними повноваженнями.

У В'єтнамі правове регулювання надзвичайного стану демонструє централізований характер управління та домінування виконавчої влади, що обумовлено політичною системою країни. Хоча законодавство передбачає певні гарантії, зокрема щодо забезпечення безпеки громадян, рівень контролю та процедурних обмежень є менш розвиненим, що створює потенційні ризики для забезпечення прав людини в умовах надзвичайного стану.

У Південній Кореї конституційна модель забезпечує баланс між необхідністю оперативного реагування на загрози та збереженням демократичних принципів. Встановлені механізми парламентського контролю, періодичного перегляду дії надзвичайного стану, а також судового нагляду за законністю рішень виконавчої влади відіграють важливу роль у запобіганні зловживанням. Крім того, Конституція Південної Кореї гарантує збереження основних прав і свобод навіть в умовах надзвичайного стану, що є ключовим елементом демократичного правопорядку.

Японія характеризується обмеженим конституційним регулюванням надзвичайного стану, покладаючись переважно на спеціальне законодавство. Такий підхід забезпечує гнучкість, проте водночас викликає дискусії щодо необхідності посилення конституційних гарантій і контролю за діями виконавчої влади. Відсутність чітко закріплених процедур у Конституції Японії може створювати виклики у забезпеченні належного балансу між безпекою держави та дотриманням прав людини.

Отже, аналізовані моделі демонструють різні підходи до конституційного регулювання надзвичайного стану. Найбільш розвиненими з точки зору запобігання зловживанням і забезпечення правового порядку є моделі Індії та Південної Кореї. У В'єтнамі та Японії існує потреба в подальшому вдосконаленні правового регулювання, спрямованого на посилення контролю за діями виконавчої влади та зміцнення гарантій захисту прав людини. Усі ці особливості мають бути враховані в рамках порівняльно-правових досліджень та при розробці ефективних механізмів забезпечення законності в умовах надзвичайних станів.

Список використаних джерел:

1. Ackerman D. M. The President's Powers in Time of War: A Brief Overview. Congressional Research Service P. M. Ackerman. Washington : CRS. 1991. 18 January.
2. Constitutional Theories of Emergency Powers and their Limits: Perspectives from Vietnam, India and Canada. Vietnamese Journal of Legal Sciences. 2021. Voll. 4, № 1. P. 1–33. DOI: 10.2478/vjls-2021–0006. URL: <https://sciendo.com/article/10.2478/vjls-2021–0006>
3. Das B. C. Emergency provisions in the Indian Constitution: A study in comparative analysis. *The Indian Journal of Political Science*. 1977. Voll 38.2. P. 237–252. URL: <http://www.jstor.org/stable/41854792>
4. Dat Bui Tien. Making law on state of emergency in vietnam: from the perspective of constitutional rights limitation. *Journal*. 2017. Voll 1. 22 p. URL: https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0004/3401959/Dat-Bui_Paper.pdf
5. Emergency Powers in Asia: Exploring the Limits of Legality / edited by Victor V. Ramraj, Arun K. Thiruvengadam. Cambridge: *Cambridge University Press*, 2009. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511770630>
6. Fenwick M. Emergency powers and the limits of constitutionalism in Japan. *Emergency Powers in Asia. KYUSHU Iniversity*. URL: <https://kyushu-u.elsevierpure.com/en/publications/emergency-powers-and-the-limits-of-constitutionalism-in-japan>
7. Shankar S. The State of Emergency in India: *Cambridge University Press*. 2019. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/german-law-journal/article/state-of-emergency-in-india-bockenfordes-model-in-a-subnational-context/EA28C669DB9E9B12D4254B9606AAE95D>
8. Singhvi A. M., Gautam K. Emergency Powers in India // *The Law of Emergency Powers: Comparative Common Law Perspectives*. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/346519505_The_Law_of_Emergency_Powers_Comparative_Common_Law_Perspectives

9. Ковалів М. В., Рутар А. І., Павлишин Ю. В. Порядок і підстави введення правового режиму надзвичайного стану. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*, 2015, № 2. С. 180–188. URL: <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/issue/view/40/37>
10. Протасенко К. Огляд нормативно-правової бази режиму надзвичайного стану в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. № 1. С. 107–114

REFERENCES :

1. Ackerman D. M. (1991). *The President's Powers in Time of War: A Brief Overview*. Congressional Research Service P. M. Ackerman. Washington : CRS.
2. *Constitutional Theories of Emergency Powers and their Limits: Perspectives from Vietnam, India and Canada*. *Vietnamese Journal of Legal Sciences*. 2021. Voll. 4, № 1. DOI: 10.2478/vjls-2021–0006. URL: <https://sciendo.com/article/10.2478/vjls-2021–0006>
3. Das B. C. (1977). Emergency provisions in the Indian Constitution: A study in comparative analysis. *The Indian Journal of Political Science*. Voll 38.2. URL: <http://www.jstor.org/stable/41854792>
4. Dat Bui Tien. (2017). Making law on state of emergency in vietnam: from the perspective of constitutional rights limitation. *Journal*. Voll 1. URL: https://law.unimelb.edu.au/__data/assets/pdf_file/0004/3401959/Dat-Bui_Paper.pdf
5. *Emergency Powers in Asia: Exploring the Limits of Legality* / edited by Victor V. Ramraj, Arun K. (2009). Thiruvengadam. Cambridge: *Cambridge University Press*. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9780511770630>
6. Fenwick M. *Emergency powers and the limits of constitutionalism in Japan*. *Emergency Powers in Asia*. KYUSHU Iniversity. URL: <https://kyushu-u.elsevierpure.com/en/publications/emergency-powers-and-the-limits-of-constitutionalism-in-japan>
7. Shankar S. (2019). *The State of Emergency in India: Cambridge University Press*. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/german-law-journal/article/state-of-emergency-in-india-bockenfordes-model-in-a-subnational-context/EA28C669DB9E9B12D4254B9606AAE95D>
8. Singhi A. M., Gautam K. (2020). *Emergency Powers in India. The Law of Emergency Powers: Comparative Common Law Perspectives*. URL: https://www.researchgate.net/publication/346519505_The_Law_of_Emergency_Powers_Comparative_Common_Law_Perspectives
9. Kovaliv M. V., Rutar A. I., Pavlyshyn Yu. V. (2015). Poriadok i pidstavy vvedennia pravovoho rehymu nadzvychainoho stanu. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. Serii yurydychna*,

- № 2. URL: <http://journals.lvduvs.lviv.ua/index.php/law/issue/view/40/37>
10. Protasenko K. (2009). Ohliad normatyvno-pravovoi bazy rezhymu nadzvychainoho stanu v Ukraini. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy*. № 1.

O. A. Poproshaieva, K. S. Rudnytska

Constitutional regulation of states of emergency in asian countries

Abstract : *The article presents a comprehensive comparative legal analysis of the regulation of the state of emergency in selected Asian countries: India, Vietnam, South Korea, and Japan. The relevance of the study lies in the need to identify effective legal models for responding to crisis situations amid the growing global threats of political, security, natural, or economic nature. The author examines the phenomenon of the state of emergency in two dimensions: first, as an objective emergency situation (e.g., catastrophe, armed conflict, threat to the constitutional order), and second, as a special legal regime characterized by the temporary concentration of governmental powers and the restriction of constitutional rights and freedoms to ensure safety and stability.*

The study analyzes the classification of states of emergency based on the doctrine of Western European legal scholars (A. Hamann, H. Foltz), who identify the typical grounds for their introduction: armed conflicts, civil unrest, economic crises, mass strikes, epidemics, major natural disasters, etc. Each of the examined countries demonstrates its unique model of emergency legal regime, reflecting its historical and cultural context, political system, and level of democratic development. India provides for three types of emergency: national, state, and financial.

The Constitution of India strictly regulates the procedure for introducing the regime, clearly defining the powers of the President, Parliament, and Council of Ministers. Mechanisms for parliamentary control and time limits are established to prevent the concentration of power. In Vietnam, under the current Constitution, the decision to declare a state of emergency is made by the National Assembly or its Standing Committee and announced by the President. However, in the absence of independent judicial oversight and with a de facto concentration of power in the executive branch, there is a risk of excessive restriction of citizens' rights. In South Korea, the President may declare a state of emergency, but

an essential requirement is the immediate notification of the National Assembly, which must subsequently approve or reject the imposed regime.

The Constitution guarantees the protection of fundamental rights even during the state of emergency and provides oversight mechanisms to prevent abuse of power. The Japanese model is characterized primarily by legislative regulation. Key acts, such as the Act on Special Measures for Disaster Management and the Act on Anti-Terrorism Measures, define the grounds, procedures, and limits of government actions. Parliamentary control is also a key condition for the implementation of an emergency regime.

In conclusion, the author emphasizes the importance of establishing a balanced model of emergency legal regime that enables effective responses to threats without violating the principles of the rule of law, human rights, and the separation of powers. The experience of Asian countries can be useful for improving Ukrainian legislation in the context of the current security situation. The article serves as a valuable resource for scholars, legislators, and law enforcement professionals dealing with constitutional law, public administration, and national security issues.

Key words: *constitutional regulation, state of emergency, constitutions of Asian countries, comparative analysis of practices in Asian countries.*